

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra helyben	1 "

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadtunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Belkirály-utca szeglet trencsini-vár 7. szám, hová a lap szelvényét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annak teré 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein és Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttérli cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadtunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az új választási törvényjavaslat.

A képviselőház május 20-iki gyűlésén mutatta be a belügyminiszter az új választási törvényjavaslatot, melyet lapunk mai száma kezd közölni.

Valóban szinte attól tartottunk már, hogy az ominosus tárgy, mely már egy néhány miniszteri s egy felejtethetetlen országgyűlési tárgyalást ért s talán a most benyújtott javaslattal harmadik codificationalis mű a kérdés megoldására, azt hittük, mondjuk, hogy a sok dajka közt végén is egy új agyonbeszélési halált ér a gyermek. A belügyminiszter ur sietett megcáfolni aggodalmainkat s reméljük az országgyűlés többsége nem részesíti e törvényjavaslatot is a dicstelen halál azon nemében, melyben több már benyújtott javaslattal a hallgatag mellőzés vagy az idő rövidsége miatt volt szerencséje részesülni.

A mi az új törvényjavaslatot illeti, habár csak novellaris jelleggel bír is, nagy horderejű újításokat s különösen javításokat foglal

magában a régi választási rendszert illetőleg, s mint novella is terjedelemben sokszorosan nagyobb maga az 1848-iki törzstörvényénél. Hogy mily nagy szükségünk volt rá, azt hiszszük felesleges bizonyítani. A mi választási csatározásaink csak rossz törvény és lelkiismeretlen agitáció szüleményei lehettek s e tekintetben az új törvényjavaslat valóban a szükség szülötte, ott orvosol, a hol legégetőbb a seb. Egész menetéből kitetszik a vezérindok, hogy a mi mocskos választási vajadásaink, tisztességes polgári cselekvénné alakíttassanak át.

Nem emendik e cikk szűk határai, hogy egyenként ismertessük a terjedelmes törvényjavaslat intézkedéseit, különösen azon pontozatokat, melyek a választói jog megállítására vonatkoznak. A javaslat elég fontos arra, hogy hónapokig vitatkozzanak felette a lapok s e közben nekünk is lesz alkalmunk a tárgyhöz szólni; itt csupán a nevezetesebb intézkedéseket kívánjuk felemlíteni.

A javaslat 87. §-ából, illetőleg hét fejezetből áll, melyek a) a választói jog igazolásáról, b) a központi választmányról, c) a választók névjegyzékéről, d) a névjegyzék elleni felszólamlásokról, e) a választási eljárásról, f) az összeírás s választásnál működő közegek felelősségéről, s a vesztegetés s egyéb visszaélések büntetéséről, g) a vegyes és átmeneti intézkedésekről szólnak.

a) 1848 előtti kiváltságokra jövőben — az 1845—1872: választói névjegyzékekben foglaltak személyének kivételével — választói jog nem alapítható. Sz. kir. és rendtanácsú városok házaai akkor tekintetnek 315 frt értékűeknek, ha a 16 frt tiszta jövedelem után házbéradóval, vagy legalább 10 frt oszt. szerint házosztályadóval rovatnak meg; a földérték e városokban 16 frt tiszta jövedelem utáni földadóval igazolandó. Kézművesek, kereskedők s gyárosok törv. hat. jögu s rendtanácsú városokban 10 frt, nagy s kis községekben 5 frt. jövedelem adó után választanak. A 105 frt tőkejövedelem 10 frt 50 kr jövedelemadóval igazolandó. Választó jogosultak azok is, kik az általános kellékek meglétében az 1868. XXVI. t. cz. 6 §-a szerint 10 frt 50 kr, vagy a 7 §. szerint 9 frt jövedelmi adót fizetnek.

b) A központi választmány egy vál. kerületű törv. hatóságban 12, két v. kerületűben 16, hol több a kerület, 24 tagból áll; belső ügykezelési nyelve az állam

tivatalos nyelve; érvényes határozathoz 12 tagú választmányból három, másutt öt tag jelenléte szükséges; határozat fölülvizsgálat végett, ha a választó jogosultságra vonatkozik, a k. curia legfőbb ítélőszéki osztályához, más esetekben a belügyminiszterhez terjeszhetnek fel.

c) A választók névjegyzéke hivatalból állítatik össze s igazíttatik ki évenként. Minden választó csak egy és pedig azon kerület névjegyzékébe vétetik fel, hol az összeírásakor rendes lakása van s adót fizet, kétség esetén az illető maga jelöli meg a kerületet.

d) Összeállítván — az összeíró küldöttségek összeírásai alapján — s kellőleg ki-hirdetve a közp. választm. által az ideiglenes névjegyzék kiigazítás 10 nap alatt kérhető s az ily kérésekre bármely kerületbeli választó 5 nap alatt megteheti észrevételeit. Mindezekre a közp. választmány 20 nap alatt határoz, a határozat ellen 10 nap alatt a k. curia legfőbb ítélőszéki osztályához fellebbezhetni, melynek határozatai alapján a névjegyzék véglegesen megállapíttatik.

e) Az általános választásokra — legalább 30 nappal azok zárnapija s 40-el az orsz. gyűlés megnyitása előtt — tíz napi határidőt tűz ki a belügyminiszter, mely alatt a választások az ország minden kerületében megejtendők. Hol a választók száma az 1500-at nem haladja túl, egy nap, azon túl a hányszor 1500 választó van a kerületben, annyai nap tűzetik ki a választásra. A képviselőjelölt ajánlása a választás előtti napon a választási elnökhöz írásban adandó be, egyuttal megnevezetve a két bizalmi férfi is. A szavazás csak nyilvánosan történhetik, a szavazásnál ott, hol 750-nél kevesebb a választó egy, hol több, két küldöttség alakíttván.

Az egy napra eső községek vagy városrészek szavazási sorrendjét — a távolabb fekvők előbb szavazván — s felosztásukat a két szavazatszedő küldöttség közt, a vál. elnök határozza meg. Nyári napokon (oct. 1-ig) a szavazás reggeli 8-tól esti 6, téleken (ápril 1-ig) esti 5 óráig tart. Ha szavazás közben egyik jelölt visszalép, a vetélytárs nélkül maradt jelölt azonnal képviselőnek nyilváníttatik. Ha két jelölt közt 2-ik szavazásnak van helye, erre a közp. választm. új határidőt tűz ki. A választ-

czy András neje: borosjenői Tisza Sára. Élt a XVII. században.

III. Péter. Ezen erdély nagy államférfiának polgári érdemeit Szász Károly: Sylloge tractatum etc. Gál László: Erdélyi diéták végzései stb. előszámlálják; mi csak annyiban batorkodunk A. III. Péterről esmertető adatokkal szolgálni, a melynyit a „Collectio genealogica nobilitatis Transilvaniae etc. lapjairól és főleg „Regestrum literalium iustitiae familiae baronis Alvinczy de Borberek.” 930 számból álló, részint latin, részint magyar szövegű lajstromból gyűjtöttünk és jegyezhetünk fel.

A III. A. Péter életéből az érdekesebb mozzanatok korrendin így következnek: A 930. számú lajstromban a III. Péter neve 53 helyen van említve. Született 1620 körül. 1666 nov. 5-én Apaffi Mihály fejedelem A. III. Péternek Borberekben két belső örökséget adományozott. 1675. A. III. Péter és I-ső neje Szőlősy Erzsébet a M. orbi részbirtokba beiktattatnak. 1676 A. Péter a galaczi, saját szentandrási, simontelki és apáti doboka megyei és m. fülöpői részjárságokba, melyeket neje Székely Klára örökös bevallásánál fogva birt. beiktattatik. 1677. aug. 1-én Nagy-Enyeden két a beiktatási okmány a M. Szent Imrei részjárságról. Egy 1678. évi december 9-én kelt káptalani átirat hátlapjára a A. III. Péter saját kezeivel írja: „Haller János ur (m) eo n. részéről az Fiscussal let Contractus Philetelki és (kis) szőlői portiókról. 1678. Hihető, hogy A. e két részjárságot is a fiscustól megkapta, vagy megvette. 1678. december 21-én kelt egy a fejevári káptalanhoz szóló kereső parancsolat, a „vitélzöl borbereki A. Péter ur részére és személyében, mint a ki az ő felsége kir. táblájának ülnöke, minden fiscalis javaknak Erdélyben prefektusa és a dézmák albrölője, ezimezetik. 1678. Aug. 31-én Bálai Pál nótájának adományban Rűcs, Pete, Oroszfalu, Ligetb, A. Répa, M. Szent Márton és Sályi részjárságokat. 1681. Január 10-én ítélőmester. Tíz év múlva is ítélőmester; mert az 1691-ki Tordán Augustus 1-ső napján tartott diétái 20-dik t. §-ely így szól: „a vármegyék pecsétje adassék Alvinczy Péter kezéhez, a szé-

tási jegyzőkönyv az állam hivatalos nyelven szerkesztendő. A kérdésbe vont választások érvénye felett a legfőbb ítélőszék határoz.

f) A választási visszaélések megforlására vonatkozó intézkedések már ismételve voltak e lapokban. Itt csak egyet említtünk fel: Ki a választók nyilvános gyűlékezeten szóval, nyomtatvány vagy irat terjesztése által a tulajdonjog sérthetlensége, vagy valamely osztály, nemzetiség, hitfelekezet ellen izgat, választójoga 3 évi felfüggesztése s 1500 frt, vagy egy évi fogsággal büntetendő. Ki pedig e módon a király személyének sérthetlenségét vagy az alkotmányt támadja meg, vagy a fenálló törvények kötelező ereje vagy az állam egysége ellen izgat, a választójog 3 évi felfüggesztésén kívül 3—5 évi börtönnel büntetendő.

g) Az erdélyi megyék-, székek- vidékek- s városokban is egy külön kerület alakítandó minden képviselő választására. Az összeírás- s választásoknál felmerült költségek a törv. hatóságok házi pénztárából fedezendők. A törvénynek a névjegyzékek elkészítése- s kiigazítására vonatkozó intézkedései azonnal, a választásra vonatkozó pedig a jelen országgyűlés berekesztése után lépnek életbe.

— A képviselőház május 20-án jelentétkelen ülést tartott, melyből kiemeljük Wächter Frigyes következő interpellációját: Tekintve, hogy az 1871. évi 53. t. cz. 82-ik §-a kötelezővé teszi az igazságügyi miniszternek, hogy: — Talmács, Szelistye és Törösvár, valamint az azokhoz tartozó községek területeire nézve a közös birtokok rendezéséről külön törvényjavaslatot terjesszen be: Tekintve, hogy ezen törvény kihirdetése óta már több mint 2 év telt el s a törvényhozásnak szándékában nem lehetett az, hogy az akkori igazságügyi miniszter Horváth Boldizsár ur által ajánlott, fent idézett 82 ik §. elfogadásával ezen ügynek évekig való elhalasztása mozdíttassék elő és az által mindkét érdekelt félre nézve egy tetemes kárral összekötött hátrányos állapot teremtessek. Tekintve, hogy ezen 2 év lefolyása alatt a kormánynak kétségbe vonhatatlanul elegendő ideje és alkalma volt mind azon adatok beszerzésére, melyek őt képezzék tegyük a kérdéses törvényjavaslathoz elkészítésére és végre valahára beterjesztésére. Tekintve végre, hogy ezen ügyben egy tisztán magánjogi kérdés forog fenn, melynek eldöntésére csakis a rendes törvényes bíróság van kizárólag hivatva és jogosítva; — egy kérdés, mely

kely nótiojé Sározy János ítélőmestereknek. 1681. Julius 12-én Bornemisza Anna, a Klokočsán János jobbágy által lakott telket adományozza Alvinczynek Fogaras földén. 1682. január 4-dikéről Apaffi Mihály fejedelemnek országos vagyis fiscalis földemzési hivatalall megírt okmánylevele kelt. 1684. földemzési hivatalból elbocsátatását kéri s megnyeri. 1686. Aprilis 18-án Apaffi Mihály fejedelem, a Barcsay Ákos nemes levelét megerősíti és A. Péter akkor már szülei volt Samu és Gábor fiaival, valamint Alvinczy Szőcs István, az ő közeli rokonát, megnemesíti. 1689. Aug. 5-én nyeri a Vajdalfalvi részbirtokot, melynek birtokába nejevel Lipcsy Évával azon évi Sept. 20-án beiktattatik. 1690-n január 23-án két az összeírás, melyben A. Péternek a Fejérvári és Borberek nemes házaai, valamint az ezekhez tartozó részjárságok: Kisfalud. M. Igen, M. B. Bocárd, Benedek, Szent Imre, Borbánd, Borberek, Alvincz, Riho, Maros-Váradgya, Demeterpatyka, Oláh-Dálya és Preszák helységekben leltározva vannak, azokban találattott ingóságokkal együtt. 1692. Julius 29-én A. Péter azon utasítással indult fel Bécsbe, mint az ország követe, hogy fennmullatásáért 1000 tallér fog jutalmaztatni. (E. M. E.) 1693-ban Drombár és Marosi kerületben a Pjkafevári járásba kebelezett Proszáká egész helységét és a Borsómezei részjárságot 4000 forintba beirva nyeri fejedelmi adományban. (E. M. E.) A már annyiszor érintett lajstromban a XVIII. csomagban 1-ső sz. alatt: Bulcsesi Sára özvegy borosjenői Székely Lászlóval, Kolozsvárt, a farkasutczában levő házát örökösön ajándékozza Alvinczy Péternek 1693-ban october 5-kén. (E. M. E.) Vajon „farkasutca” helyett nem a b. közepütezai házat kell-e értenünk? fenhagyjuk az avatottabbaknak meghatározni. Így a Benkő J.: „Spec. Transilvania” Kolozsvár leírásában, az akkor (1780 körül) fenállott „magnási paloták” között, melyik „Alvinczy-házat keressük, nem tudjuk. 1695-ben a kolozsvári diéta 11. törvényezikkét aláírta. 1699-ben Nov. 25-én Gálfalván (Küküllő vármegyében) kiadta végrendeletét. (E. M. E.) Mint a fen megnevezett lajstrom legnagyobb kincsét, szöröl-

„KELET” TÁRCZÁJA.

Pótjegyzetek

a borbereki báró Alvinczy család történetéhez.

Kövári László: Erdély nevezetesebb családai. Kolozsvárt, 1854. I. 8. §. 6. Nagy Iván: Magyarország nevezetesebb családai, Pest, 1857. I. 1. 25. 26. Jakab Elek: Egyetemes magyar encyclopädia, Pesten, 1860. II. 1046—1055 I. 1. esmertették az Alvinczy családot. E három írót pótlandó, részint kiegészítendő jelen jegyzetek a használt és megnevezett új források nyomán jelennek meg ezenel; főleg a nemzékrend és czimerek esmertetése czéljából, a mint következik:

A báró Alvinczy család nemzékrendi táblázata:

Alvinczy I. Péter a kassai ev.	István
ref. lelkész. (neje 1614 körül Zagyvai Anna).	(Hóvizy Zsófia)
† 1724 előtt.	1702.

1678-as sz. Nagy-Enyeden

II. Péter,

I. József.

III. Péter † 1701.

Borberek előnével.

(I. Várad Szőlősy Erzsébet.)

(II. K. Szentkirályi Székely Klára.)

Elvált 1682-n April 14-én. † 1683 előtt

(III. Lipcsy Éva 1694.)

(IV. Headáthy Kata 1702-en özvegy.)

II-tól II. József III-tól Sámuel sz. 1686 előtt. I. Gábor	† 1724 előtt.
(Báldy Klára.)	

Báró lett.

(I. Gr. Gyulay Kata.

(II. Boér Zsuzsanna.

(III. Vitéz Zsuzsanna.

I-tól: II. Gábor.	Mihály	Anna	Krisztina
† 1788.	† 1732.	† 1732.	sz. 1696.
(Gr. Teleky Kata.	kapitány.	M. fülöp	(Vizsitzgyörgy)
A Lónai ágából	Náprádi	Makray Fer.	Zsuzsanna.)
Előbb gr. Rhédy	Farkasné	1732-hajnaponi	

Nőül ment második szor 1775 után.

nézetem szerint annak illetékességétől általában soha nem is lett volna elvonható, minthogy az a törvényhozás hatáskörébe semmiféleképpen nem tarthatik.

Kérdem a t. igazságügy miniszter urat: Hajlandó-e az 1871. évi 53. t. cz. 82. §-a által határozottan rá rótt köteleességnek eleget tenni és Talmács, Szelistye és Tücsvár, valamint az azokhoz tartozó községek területeire nézve, a közös birtokok rendezéséről külön törvényjavaslatot minél előbb be-terjeszteni, hogy azt a törvényhozás még a jelen országgyűlési időszakban tárgyalás alá vehesse, és szentesítés végett felterjeszthesse. Pauler igazságügyminiszter azonnal ohajtott volna felelni, de a ház tegnapi határozat értelmében nem engedte. Trauschenfels Emil az orsói vasúti csatlakozás tárgyában interpellálja a pénzügyminisztert s kéri, gondoskodott-e a miniszter eszközről, hogy a brassóvasúti összeköttetés mégis legalább egyidejűleg az orsói-val legyen létesíthető? — Közölni fog a pénzügyminiszterrel. Kiss János az igazságügyminisztert interpellálja erdélyi részli járásbírók német végzése tárgyában. — Közölni fog az igazságügyminiszterrel.

— Az erdélyi részekben folyamatban levő birtokrendezési viszonyok gyorsabb befejezése tekintetéből a marosvásárhelyi kir. tábla területén levő törvényszékek oda utasítottak, hogy a telekkönyvek pontos szerkesztése és átalakítása szempontjából, valamint a közhittel s egyéb gazdasági s állami érdekekből, oly kiváló fontosságra birtok rendezési ügyekre kiváló figyelmet fordítsanak és ezen ügyekről az e részben követendő eljárás tárgyában 182. május hó 61. 20846. sz. a. kiadott szabályrendelet értelmében szerkesztendő táblás kimutatások pontosan vezetessenek és negyedévenként felülvizsgálat végett a marosvásárhelyi kir. tábához felterjesztessenek.

Középszolnok megye iskola tanácsának évi jelentése

a megye 1873. évi egyetemes tanügyi állapotáról.

Tekintetes megyei bizottmány!

A népoktatásról szóló 1868. évi 38. t. cz. 132. §-a a megyei iskola-tanácsnak köteleességévé teszi, hogy működéséről, s a tankerületben a tanügyi állapotáról a megyei bizottmányhoz évenként jelentést tegyen.

Magyei iskola-tanácsunk a törvény e rendeletét híven teljesíteni ohajtván, ezennel van szerencsénk ez évi jelentést, egy a saját magunk működéséről, mint a megye egyetemes tanügyi állapotáról, egyfelől a tanfelügyelőtől nyert hiatalos adatok, másfelől az iskola-tanácsnak hatáskörében észlelt mozzanatok alapján, az 1873. évre vonatkozólag, teljes tiszteltel a következőkben előterjeszteni:

I.

Statistika.

a) Tanköteles gyermek van:

6—12 éves életkorig fiú és leány	10,849
13—15 éves életkorig fiú és leány	3817
Összesen	14,666

És így a megye 102,400-ra apadt lakosságának 14.4%-a.

b) A tankötelesek közül tényleg iskolába jár.

fiú	5260
leány	3815
együtt	9075

Tehát az összes tanköteleseknek 62%-a.

szóra ide iktatjuk a következőket: I. csomag, 28. szám Leopold királynak nova donatioja, melyvel Alvinczy Péternek és két ágon levő maradéknak azon jószágok, melyeknek rész szerint első szerzője és keresője volt, némelyeket pedig, az első felesége Szöllősy Erzsébet, némelyeket a második Lipsey Éva testamentuma által kapta és mindeniknek békességes birodalmába volt, egy mint: Boreborkben két Curia, és bizonyos nemes telkek, a Vinczi várban egy nemes ház, Alvinczen más, Demeterpataknál egy portio, Fejérvárt egy curia, Igenben egy szőlő, Buz. Bocsárdon egy jobbág, a Szilvási, M. Lapádi, Csongvai és M. Bagó portiók, Enyeden, Herepén, Gálfalván egy-egy curia, a Gálfalvi, Abosfalvi, K. Sárosi, Gogányi, Haranglábi, Szőkefalvi, Dézfalvi, Laczkodi, Somostelki, Erdőaljai, Kornitelki, Kis Szöllősi, Csikmártoni, Maroshodáki, Ligeti és Petei portiók novae donationis tituló conferaltatnak, 1700. év December 23-án. Alvinczy Péternek első felesége Szöllősy Erzsébet, harmadik Lipsey Éva végrendeletei által szállottak tehát Alvinczy Péterre az irt jószágok nagyobb részint. Elentében a napjainkban ránk súlyosodott azon rendellel, mely szerint a magyarországi gyermekeknek özvegynek megengedtetik, hogy férjeikről rájuk szállott ingatlan javakat, a férjük részéről hátramaradtól vérörökösök természet törvénye elleni kirekesztésével eladhassák, vagy bármitént bánjanak azokkal férjeik halála után. 1701. Április 29-én a kir. főkörmányszék az A. Péter özvegyének (Hesdátly Katának) rendeli, hogy a Rihoi dözma iránt bizonyítson. Gál László „Erdélyi diéták és országos végzések foglalataja” III. k. 76. lap: „A tárház szükségének kipótlására Alvinczytől hihető: Hesdátly Katától is tán mint már akkor özvegytől (P) kölcsönözött a hadi pézstár.” (Vége köv.)

Az iskolába járók közül:

c) Vallásra nézve:

Rom. kath.	387
Gör. kath.	5158
Gör. keleti	63
Helv. hitv. ev.	3174
Ág. hitv. ev.	84
Unitárius	4
Mózesvallásu	105
Összesen:	9075.

b) Nemzetiségre nézve:

Magyar	3706
Német	84
Rómán	5284
Orosz	1
Összesen:	9075

c) Semmi iskolai oktatásban nem részesül:

fiú	2708
leány	2883
Összesen:	5591

vagyis százalék számokban kitüntetve, az összes tanköteleseknek 38%-a, összehasonlítva a fennebbi adatokat a múlt évben előterjesztett adatokkal, szembe-
tűnő apadást veszünk észre a tankötelesek számában; ugyanis míg akkor 19,630 tanköteles volt kimutatva, ma csak 14,666 van, s így 4964-el kevesebb.

De e feltűnő különbség érthetővé válik, ha meggondoljuk, hogy az egyes községekből felterjesztett statisztikai adatok annyira megbízhatlanok, hogy biztos alapul egy pontos statistika elkészítéséhez csak részben szolgálhatnak, s így valószínűleg az 1872-ben kimutatott szám kissé túl lehetett becsülve; érthetővé válik továbbá, ha az elmondottakhoz hozzá gondoljuk még, hogy 1873-ban, melyről a jelentésünk szól, több járványos betegség, nevezetesen a cholera meggyeserte dult, s az ezeknek áldozatul esettek nem kis számát tehették épen a tanköteles körbeli gyermekek.

d) Az iskolák száma, minősége, állapota és felszerelése.

A megye 142 helységében — Zilah városát is ide értve — van összesen 179 elemi népiskola és 1 polgári iskola, Esik tehát elemi népiskola a megye területén minden 577 lélekre, illetőleg minden 80 tanköteles gyermekre egy. Mely arány számtanilag tekintve s összehasonlítva más, sok tankerület arány számával, kedvezőnek volna mondható, de ha egyes iskolák állapotát figyelmesebben vizsgáljuk s látjuk, hogy még igen sok tanterem oly szűk, hogy 20—30 gyermek is csak ugyan nehezen fér el abban, holott 80—100-at kellene befogadnia, örömrünk a kedvező arány felett meglehetősen esőkken.

A 179 népiskola közül jelleg szerint: községi van 4, még pedig Zilahon 3, Kis-Debrezenben 1, állami, 1. t. i. a zilahi kir. tanítóképzede mellett gyakorló iskola; felekezeti 174. Ezek közül ev. ref. 49, rom. kath. 6, gör. kath. 123, ág. hitv. ev. 1. Mellesleg megkivánjuk jegyezni, hogy a fennebb kimutatott iskolákon kívül van még 6 izraelita zugiskola, melyeket azonban a nyilvános iskolák sorába és számába gyarló állapotuk és hiányos tanrendszerek miatt nem számíthatunk be.

A 179 népiskola közül saját épülettel bir 160, bérelt helyiséggel pedig 19. Továbbá van tanterem 169. Hogy a tanteremek száma kevesebb, mint az iskolák száma, oka az, hogy fájdalom némely helyen a szegénység miatt a gyermekek még most is a tanítóval és annak családjával egy szobában kénytelen nyomorogni. Mely körülmény, hogy a tanítás és helyes nevelés útjában minő akadályul szolgál, nem szükséges hosszasan fejtegetni.

Nincs iskola még ma 6 községben; de a mennyiben Majárdól Hidvégre, O-Horvátból Bőös házará, Gurzó-falváról Egres-patakra, Csekenyéről Nagy Paczalba, Vicsáról Szamos-Ujlakra járnak a tankötelesek iskolába, s így e községek egy iskolai községet képeznek szomszédosikkal, tényleg mégis csak egyetlen község. Oláh-Keszi az, melyben semminemű iskolai oktatásban nem részesülnek a gyermekek. De ha tekintetbe vesszük, hogy az említett községben a tanköteles gyermekek száma átlag csak 8-10 re tehető s ezek is Er.-Kőröse vagy Pelébe könnyen átjárhatnak, e hiány magában véve igen alá törpül.

A létező iskolai épületek közül a múlt év óta egészen ujra épített és kijavított gör. kath. 15. névszerint Lelében, Kelenczén, Monoban, Tóháton, Szélszezen, Gardánfalván, A. Berekszőn, Egerháton, Örményesen, Kecskésfalván, Toth faluban, Erkáváson, Dabjonban, Széplakon és O-Horvátban; ev. ref. 3, mégpedig Sz.-Főkeresztúron, Mocsolán és Erszodóron; községi 1, a zilahi krasznautsai. Épülőfélben gör. kath. 6 Solymoson, Benedekfalván, Nyirmonon, Ujfaluban, Egerbagyen és Rónán; ev. ref. 4. Ákoson, Er.-sz.-Királyon, Lelében és Szilágyszezen.

Helyén látjuk megjegyezni itt tek. megyei bizottság, hogy az iskolák számában látható apadás — a mennyiben a múlt évben 181 jelenleg pedig 179 elemi népiskola van kimutatva — csak látszólagos, s onnan van, hogy a múlt évben az izraelita zugiskolák is a nyilvános iskolák között említették, jelenleg pedig, a már fennebb elmondott ok miatt, azok sorából kihagyattak.

Az iskolák taneszközeit illetőleg sajnálattal kell felemlitenünk, hogy erre nézve a m. év végén s a folyó év elején a megyei hatóság közreműködése mellett a községi és iskolai előjárások által kiállított s a tanfelügyelőséghez felterjesztett statisztikai táblázatok illető rovatai oly hiányosak, illetőleg hiányosan töltettek ki, mikép biztos tájékozást nem nyújthattak, ha vajon a múlt évben kimutatott taneszközök szaporodtak-e, vagy nem, s így az e te-

kintetben akkor felsorolt hiányok elenyésztek-e, vagy még ma is léteznek.

(Folytatása következik.)

Törvényjavaslat

az 1848. V. és az erdélyi: 1848. II. törvények módosításáról és kiegészítéséről.

I. FEJEZET.

A választási jog igazolása.

1. §. Választói jog az 1848 előtt feunállott kiváltságokra jövőben nem alapítható, kivételké azonban azok, kik az 1848. V. t. czikk 1. és 2. §-e) valamint az erdélyi 1848. II. törvények 3. §-e) és 4. §-a) pontja értelmében a régi jogosultság alapján az 1865. évtől az 1872. évig valamely országgyűlési választói névjegyzékben befnoglaltatnak a választói jog gyakorlatában saját személyekre nézve meghagyattak.

2. §. Az 1848. V. törvény czikk 2. §-a) és erdélyi II. törvények 3. §-a) pontjában a szabad királyi és rendezett tanácsú városokban előirt házak akkor tekintetnek 315 o. é. forintnyi értékűeknek, ha az 1868. XXII. törvények szerint házberadó alapján 16 frt tiszta jövedelem után, vagy házostályadó alapján ugyanezen törvények 10. §. értelmében legalább a III. osztály szerint rovatok meg. A földbirtok értéke ezen városokban a földadó val megrótt 76 forint tiszta jövedelemmel igazolandó.

3. §. Az 1848. V. törvények 2. §-a) pontjában a választói jog alapján vett $\frac{1}{4}$ urbéri telekhez hasonló kiterjedésű birtoknak azon ingatlan vagygon tekintetik, melytől a birtokos legalább annyi adót fizet, a mennyi ugyanazon községben, vagy ha ott urbériség nem létezik, a szomszéd községben legkevesébe megrótt eddigi urbéri értelemben vett teljes $\frac{1}{4}$ telek után fizetettik.

A polgárosított határörvidék Bács-Bodrog, Temes, Torontál és Krassó vármegyékbe bekebelezett részeiben, valamint Szörény megyében tiz 1600 öles továbbá Középszolnok, Kraszna, Zarand megyék-Kővárvidékén és a Jaszkun és a Hajdukerületében nyolcz 1200 öles hold mivélés alatti földbirtok tekintendő $\frac{1}{4}$ urbéri telekhez hasonló birtoknak.

Mivélés alatti földnek tekintetik a belsőség: kert, szőlő, szántóföld és a rét.

4. §. Az 1848. V. törvények 2. §-b) és erdélyi I. t. cz. 3. §-b) pontjában érintett kézművesek, kereskedők és gyárosok választói joga a törvényhatóság joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban 10 frt, nagy és kis községekben pedig 5 frt jövedelem adóval igazolandó.

5. §. Az 1848. V. törvények 2. §-c) és erdélyi II. törvények 3. §-c) pontjában előirt 105 o. é. frt jövedelem a tőkenél 10 frt 50 kr, jövedelemadó kirovásával igazolandó.

6. §. Az 1848. erdélyi II. törvények 4. §-c) pontja akként alkalmazandó, hogy az abban megálapított o. é. 8 frt 40 kr egyenes adó a személyes kereseti adón és a földterhermentesítési pótlékon felül adjameg a választói jogot.

7. §. Választói joggal bírnak azok is, kik az 1848. V. törvények 2. §-a) és erdélyi II. törvények 3. §-a) pontjában előirt általános kellékek meglétében az 1868. évi XXVI. törvények 6. §-a) szerint legalább 10 frt 50 kr, vagy annak 7. §-a) szerint 9 frt jövedelemadót fizetnek.

8. §. Az 1848. V. törvények 2. §-d) és erdélyi II. törvények 3. §-d) pontjaiban foglalt választói jogozim az erdélyi vármegyék, székek és vidékek minden községeire kiterjesztetik.

A lelkészek és segédlelkészek választói jogának gyakorlásához megkivántatik, hogy mint ilyenek hivatalos alkalmazásban legyenek, az iskolatanító pedig választói joggal az esetben bírnak, ha ezen álmására a törvény értelmében kinevezettek, választottak, vagy hivatalukban megerősítettek.

9. §. Gazdai hatalom alatt levőnek tekintetnek a kereskedő és iparos tanoncok, valamint a köz- és magán szolgálatban álló szolgák és cselédek.

10. §. Választói jogot nem gyakorolhatnak, illetőleg a választók névjegyzékébe fel nem vétethetnek 1 szőr azok, kik az 1848. V. törvények 2. §-a) és erdélyi II. törvények 1. §-a) szerint kizárat-

tak, bármely jogozim birjanak választói joggal.

2-szor a sorhadnak (haditengerészetnek) és a honvédségnek tényleges szolgálatban álló tagjai.

3-szor a vagyonbuktottak, míg a csód meg nem szüntettetett.

4-szer a kik büntett vagy vétség miatt az 1848. XVIII. törvények 6, 7, 8, 9 és 10. §§-ban körülrít sajtóvétség miatt fogságra ítéltek, a büntetés tartama alatt; továbbá azok, kik büntett vagy vétség miatt vizsgálati fogságban vannak.

5-ször, kik választói joguk elvesztésére ítéltek a jogérvényes ítéletben megszabott időtartam alatt.

11. §. A választói jog igazolására megkivánt adó mennyisége adókönyvvel, adóhivatali bizonyítvánnyal, vagy az egyenes adók községi főkönyvének (B. tabella) kivonatával igazolandó.

A föld és ház birtoka kétség esetén ott, hol telekkönyv létezik, telekkönyvi kivonattal, másutt a birtokjogot igazoló egyéb okirattal, a föld mennyisége pedig földadótételekkönyvi (cataster) vagy tagosítási földkönyvi kivonattal bizonyittatik.

A zálogbirtok a visszaváltás idejéig a zálogbírálónak ad választói jogot.

12. §. A polgárosított határörvidék azon községeiben, melyekben házközösség létezik, ha közös földbirtok a 3 §-ban előirt mennyiséget megüti, a választói jogot a házközösség feje gyakorolja.

Ha pedig a ház közösségi tagok ingatlan birtokukat a közösségi kötelek megtartása mellett osztották fel egymás között, mindazok gyakorlatják a választói jogot, kik annyi ingatlant bírnak, a mennyi a 3 §-ban megállapítottott.

(Folyt. köv.)

Egy érdekes levél.

A „Hon“-hoz a szászok igazgatási ügyében az alábbi levelet küldték:

A levél Hallból kelt május 2-án s a hozzá mellékelt kisérő levélből mutatja, hogy a németországi magyar egyletek közül háromnak előleges megállapodás útján szerkesztett nyilatkozata ez, melyhez bizonyára csatlakozni fognak a többi német egyletek is.

A levél így hangzik:

„Mély fájdalomat kell érezni minden jó hazafinak, ha látja, miként drága hazánk mindig új meg új csapásoknak van kitéve, és a folytonos küzdelem a különféle viszontagságok ellen emésztí erejét.

De bármily komor képet mutasson is szegény hazánk anyagi állapota, van mégis egy féltett kincse, melyet őseinktől átvérve, féltékeny szemmel megőrizve, nem engedte, hogy az bár kitől is beszennyeztesse, ez a kincs: „a magyar becsület.” Azonban legujabban magyar nemzetünknek egy ellensége támadt, mely úgy látszik azt tűzte ki czéljául, hogy a magyar nemzetet ezen legérzékenyebb oldalán támadja meg, midőn alaptalan vádakkal lép fel ellene, és törekedik nemzetünket a külföld előtt a legsötétebb színekben tüntetni elő.

És nekünk, kik a külföldön tanulmányainknak élve tartozkodunk, szomoruan kell tapasztalunk, hogy azon vádak, ócsárlások, melyeket egy háládtalan néptörzs a magyar nemzetre szór, a nagy Németországban meghallgatásra és kész hitre találnak.

Úrtjük ugyanis az erdélyi szászok ügyét, mely iránt hazánkban a kedélyek talán nagyobb részt már közönyösek lettek, de a mely kérdéssít Németországban nagy rokonszenvre talál, és tudományos, szépirodalmi, a legelterjedtebb főlapok, sőt még a legkisebb helyi lapok is nem győzik elég borzasztó színekben előtűntetni „a magyar nemzet által testvér törzsünkön elkövetett égre kiáltó jogtalanságot” vagy „a testvér népnek a magyarok által elkövetett gyilkolatlását.”

S hogy ezen nézet a magyar nemzet jogtalan követeléséről és eljárásáról, mennyire el van terjedve, eléggé mutatja, hogy mivel, tudós férfiak, egyetemi tanárok is teljesen helyeslik az erdélyi szászok eljárását és megütözknek a magyar nemzet „barbárságán.” De hogy e mellett mennyire ismerik hazánk viszonyait, számtalan ily példával ki lehetne mutatni, mint a milyen az, hogy egy németországi egyetem fekete tábláján a rektorátus által a hallgatóság tudomására adatik, hogy Kolozsvárott „a cs. k. osztrák kormány egyetemet emelt.”

Ha pedig ezen balfelfogások, melyek mindinkább elterjednek, el nem oszlattatnak, hanem Németország egyedül az erdélyi szászok leírásából fogja ismerni a szóban forgó ügyet, és ezen panaszok, ócsárlások mindig ismétlődnek: a Németországban élő magyaroknak, mint „testvér népket gyilkoló nemzet fiainak”, állása előbb utóbb majd tarthatlanná válik.

Ezeket köteleességünknek tartottuk hazánkfiával közölni, de egyuttal édes magyar nevünk és becsületünk védelmére — ezen ócsárlások, elferdített tudósítások ellenében — felkérjük ügyavatott hazánkfiat, ne engedjék, hogy a nagy német nemzet itéljen, hanem a magyar kormány eljárásának jogosságáról is meggyőzőessék. Minek bizonyítására és valamely elterjedt német országgi lapban eszközözendő közzétételére ismételve felkérjük mindazon honfiakat, kik az ügy részleteiben avatottak és nem akarják, hogy a magyar név Németországban megbestelessék!

Ez kérelmünk, és annak teljesítése legforróbb ohajunk!

Egyedül meleg honszeretet által indítva, — mely nem tűrheti, hogy a magyar név porba tiporassék — határoztuk el magunkat e lépésre.

„A berlini magyar egylet” határozatából Stern Hardwig, elnök; Hubenthal Lipót, jegyző.

A „müncheni magyar egylet” Pollák Manó, titkár.

A „hallói magyar kör” Stiegler Gusztáv, elnök Fröhwrth Sándor jegyző.”

BELFÖLD.

Gyergyó-Alfalu, május 18. 1874.

Egy megrondító családi dráma végjelenetének; valánk a mult hét végén szem- és fültanui. Emberrőléselt vádolt Bernád Gyula gy.-remeteli ifju birtokos ügyében tartatott meg a gy.-sz.-miklósi törvényszéknél a végtárgyalás. Minél fokozottabb érdeklődés és töprengőbb aggálylál nézett a vidék értelmisége ez ügy lebonyolításának elejé, annál derültebb areczsal süttött ki Themis napja az aggodalmas kedélyek borongó homályára.

A tényállás mellékepzodjaival a következő: disznajói Pécsi Imre postamester nőül tartotta Bernád hadnagy leányát, mely házassági viszonynak 4 gyermek lett gyümölcse; azonban a házaselek közt a férj dacossága miatt kiegyenlíthetlen viszály tört ki, minek folytán a nő gyermekeivel együtt mintegy két évvel ezelőtt szüleihöz visszaköltözött s innen váló-perit indított meg. A dacos férj és vő gyakran ellátogatott ipőhához, hol kíméletlen magaviseletével mindannyiszor feldulta a békés család nyugalmát,

Folyó évi március 27-én is, a gy.-sz.-mikliói barmvásárról jöve, beszállásolta magát ipjához, mikor is a család összes tagjai, hogy illedelmes viseletre bangolhassák, szívélyesen s olykor kitöréseit óvatos kimélettel fogadták. Következő nap a nő az esetleges zavaroknak elejét veendő, gyermekeivel és hajadon nővéreivel a gy.-sz.-mikliói országos vásárra ment, hol egy rokonuknál töltötték az éjjelt s csak 29-én déire jöttek vissza azon hitben, hogy Pécsi már eltávozott; azonban ő még mindig Remetén időzött; a család egy ideig még várta is az ebédet, de nem jelent meg azon, hanem Kaitár Ignác tanítónak volt vendége, kinél úgy nyilatkozott, hogy neje visszaterése iránt még egy kísérletet tesz, mi ha nem sikerül, katonáson fog elbánni.

Ebéd után a tanító kíséretében ft. Betegh Imre esperes-plébánost látogatta meg, arcán a dühnek és elszántságnak olyatén rémületet gerjesztő kinyomatával, mikép az esperes plébános — saját vallomása szerint — borzongással látta őt házánál s igyekezett tőle megválni. A tanítónál tett nyilatkozatot itt is ismételte. Innen ipjához ment, hol azon követeléssel állott eliasztott neje elé, hogy ha ő vissza nem is megy, legalább a nagyobb leánykát és a székérülést adja vissza. Az előbbi kérést azon indoklással tagadta meg a nő, miszerint nagyobb leánykája most épen serdült, tehát olyan életkorban van, melyben az anyai felügyelet és gyámkodást leginkább szükségli; utóbbi követelést pedig mindaddig vonakodik teljesíteni, míg Pécsi is az ő holmijait vissza nem adja. Ekkor Pécsi iszonyú háromlós- és szikozódásban tört ki, melynek tartama alatt irasztalanul írás- vagy rajzolásal foglalkozó Bernád Gyula, a nő fivére, ki férj és nő közt mindig a békéltető szerepét vitte s Pécsi iránt állandóan kitűnő előzékenységet tanusított, háromszor kelt föl, sőt orát illedelmes magatartásra, különben pedig távozásra kérésre föl. Erre Pécsi töltésekkel ellátott hat lövésű revolverét az üvegszekrényről azon kijelentéssel vette föl: „no hát megyek is“, miből a család azt hitte, hogy csakugyan távozni készül; ő azonban távozás helyett a gyermekeitől körülött remegő nőre irányza revolverét, de az anya és ártatlan gyermekek geniusa nem engedte valóulni a gyilkos szándékot: a revolver csattant ugyan, de csak a gyutacs nyomult beljebb a golyó röptése nélkül. Ekkor egy remetei polgár előtt korábban kijelentett azon szándékát, hogy Gyalát előbb meglövi, a többi tagjaival aztán könnyebben elbánni, érvényesítendő, csakugyan is lőtt Bernád Gyulára, de a fülénél elsívitó golyó miután nem talált, a falba furdódott.

E közben Bernád Gyula a több lövéssel rendelkező Pécsi dühe előtt a család biztonságát biztos veszélynek látván kitéve, vadászfegyverét ragdta, lőtt és talált — még pedig szíven és Pécsit az általa támasztott vihar lesodrá az élet szinpadáról. Bernád Gyula látván az eredményt, fegyvert eldobta s az esperes-plébánoshoz rohant, kinek midőn szobájába jutott, lábaihoz vetette magát s reményt vesztve fuldokolt öldöklő bánatában. A kitűnő műveltségű, emelkedett gondolkodású és finom tappable esperes-plébános megilletődve, részvétellel bátorítva fogadta a kétségbeesésű küszködőt s magánál tartotta mindaddig, míg más nap a csendörök földött kocsiában a sz.-mikliói törvényszékhez kísérték.

A megejtett bírói szemle és törvényszéki tárgyalás kiderítették Bernád ártatlanságát, constatalván, mikép a vétlen örvédelem kénszerűségéből kellett fegyverhez nyulnia a békés jellemű és közszeretethen álló ifjú embernek. A végtárgyaláson, melynek publicumában a vidéki értelmiség tekintélyes számmal volt képviselve, megható volt a vallomás, melyet B. Gyula a gyanumenes, tiszta lélek nyugalmával szabatos előadásban tett, s melyet a két idegen s két rokon szemtanú felelete utolsóig igazolt. Lázár Menyhért védbeszéde az emberi jogok és kötelmeknek sikerült s az ügyvéd ur előnyös hírnevét fényesen igazoló illusztrációja volt. A föltétlen fölmentést declaráló ítélet-kihirdetés a pessimismus redőit kisimította s a szabadságát visszanyert Bernád Gyula mindenfelől rokonszenves üdvözlétekkel találkozott, ki, miután pár órát barátai körében töltött volna, 90 éves, ágyban szülő édes atyja vigasztalására haza sietett.

K. B. B.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, május 22. 1874.

— Királyi ő felsége a hó 19-én délelőtt a honvédségi Ludovika-akademia növendékeinek hadmozdulatait szemlélte meg a Rákoson. — A hallgatóknak egy zászlójába alakult három századát Zlamál százados ur vezényelte. Valóban meglepő volt az ifjú honvédeknek nyugodt magatartása, melylyel mind a zárt alakban való mozdulatoknál, mint pedig a szórt haremódban várakozáson felül kitűntek; a rend és gyors kivétel egy mozdulatnál sem hagyott kívánni valót, mi különösen a szakaszokhoz beosztott hadapródok képzettségének és teljes odaadással tanusított figyelmének tulajdonítható. Ő felsége kellemes meglepetéssel nyilvánította köszönetét és teljes meglegedését a vezető tiszt uraknak. Az uralkodó kíséretében voltak: József főherczeg, Nagy Károly altábornagy, Pongrácz lovastábornok, Ghiczy és Hild ezredesek és Forinyák őrnagy, a Ludoviceum aligazgatója.

— A kir. igazságügyminiszter Onderkó Sándor kolozsvári járásbírói díjakot, ugyanezen járásbíróshoz imokká nevezte ki.

— A m. k. pénzügyminiszter a Nagy-Sebenben felállított államszámvitelani vizsgáló bizottság elnökévé Tüzkövi István pénzügyi tanácsost nevezte ki.

— Az egerbegyi tűzkárosultak ügyében a következő sorokat vettük: Kolozsvár, május 21-én, 1874. Tekintetes szerkesztőség! Intézetünk negyedik osztályának a napokban egyik tanórán földrajz tanítatván, mivel éppen Aranyos vidéke képezte az oktatás tárgyát, szóba hozott Egerbegy is s megemlítve lett ama nagy szerencsétlenség, mely a virágzó községet a folyó hó 11-én sújtotta. A gyermekek élénk érdeklődéssel kérdézősködtek a szomorú esemény részletei felől, mire fölolvastam nekik a „Kelet“ 112 ik számában erre vonatkozólag közlött adatokat. A felolvasás alatt a tanterem minden részéből zokogást hallottam s midőn a közleményt végig olvastam, egy 9 éves leányka (Tauffer Katalin) könnyező szemekkel kérdezé: ha vajon küldhetné-e ő persely pénzéből ama szerencsétlenek számára némi adományt. Természetesen készséggel adám tudtára, hogy csak bozza el, a mit megakarított álláreből a célra szánt s én szívesen elküldöm. Erre a többiek is örvendő arczeal jelenték ki, hogy ők is hoznak a célra persely pénzökből s csakugyan az nap délután és más nap kicsiny növendékeink összesen 8 ft 50 krt és 2 ezüst huszast gyűjtöttek maguk közt az egerbegyi tűz kár vallottak számára. A kis adakozók névsora a következő: Hantz testvérek 20 kr. Szentjános testvérek 1 ft 20 kr, Szabó Berta és Ilka 2 ezüst huszas, Fein H. 10 kr, Szabó testvérek 50 kr, Gáman Béla 20 kr, Vikol E. 20 kr, Orelli Z. 5 kr, Láposi A. 20 kr. Fischer testvérek 40 kr, Ferencz Ilka 5 kr, Gáman Dezső 20 kr, Krémer I. 10 kr, Peielle testvérek 20 kr, Aszlán I. 20 kr, Liska Mária 1 ft, Maizner testvérek 12 kr, Striczki testvérek 30 kr, Tauffer Katalin 1 ft, Farkas Mari 30 kr, Ruzicska B. 6 kr, Ferenczi Gyula 15 kr, Lakner M. 3 kr, Szász János és Anna 40 kr. Deák Farkas 10 kr, Sallai Johanna 20 kr, Schwarz Etli 10 kr, Durgó testvérek 30 kr, Haller testvérek 40 kr, Voita Gizella 20 kr, Pintye Ilka 4 kr. Összesen 8 ft 50 kr és 2 ezüst huszas. A midőn esekély, de tekintve az adakozókat, mégis jelentékeny adományt ide csatolom s annak illető helyre eljuttatására a tek. szerkesztőségük fölkérem; egyzersmind kifejezést adok azon óhajtsáknak: vajha a kisdedek részvéte a felnötteket is részvétre buzdítaná, s vajha az életben is gyümölcsöket teremne, a mi nevelési rendszerünk nagy mesterének Fröbel Frigyesnek elve, mely szerint a nemes érzésnek csak akkor van értéke, ha megfelelő tettekben nyilvánul. Tisztelettel lévén: Szabó Endre, a kolozsvári „Fröbel-intézet“ igazgatója.

— Lukács Ferenczné, Fehér Rózsalia asszony az egerbegyi tűzkárosultak részére 5 ft, a gergyószentmikliói égetteknék pedig 3 ftot küldött szerkesztőségünkhez. Gyűlt tehát nálunk az egerbegyieknek: 100 ft 93 kr és 2 ezüst huszas; a gergyószentmiklióinak 22 ft.

— Az Ármány és Szerelmek tegnapi előadása iránt közönségünk csakigen csekély számban érdeklődött, pedig kétszeres erővel is működhetett volna: a jöteknyczél, melyre a jövedelem (?) föl volt ajánva és az első fellépés, melylyel Eibenschütz Mari k. a. magát a kolozsvári közönségnek vala bemutatandó. Ugy látszik a delej nem vala egyik irányának is elég erős, pedig azoknak, kik csakugyan megjelentünk, volt okunk s nem is csak egy, a megelégedésre. Eibenschütz Mari k. a. nem csekély feladatra vállalkozott, midőn Luiza szerepében kockáztatta az első benyomás esélyeit — de mi örömmel jegyezhetjük föl, hogy egészben vére nem vakmerőségnek, hanem önzetnek nevezhetni e vállalkozást. Luiza és Ferdinánd tulidealiszt alakja épen azért teszik erős próbára az ábrázolót, mivel mintegy magosabb létkörbe kell helyezkednie s így vagy az alpathos természetességének Scyllája, vagy a realismus ellenmondások értetelenségének Charybdis ragadja el. Luiza és Ferdinand (Szacsvai) e két szélsőséget — általánosságban szólva — szerencsésen elkerülték és pedig Luiza jobban, mint Ferdinánd. Amannak tetszős finom alakja, kissé gyöngye, de rokonszenves hangja, fiatalságához képest bámulatos szinpad nyugodtsága s mindezek fölött egyszerű, természetes modora s az az igaz alaphang, melylyel a mély érzelemnek kifejezést bír adni, mind együttvére közre működtek, hogy Schiller Luizája: e naiv kis lány, kit a szenvedések és a szenvedély érlelnek jellemmé, álljon élvező figyelmünk előtt. Mig azonban az alak egésze iránt ily előismeréssel vagyunk, nem tagadhatjuk, hogy a részletek néhol mögötté maradtak a költő eszményének. A nyugodtság sok helyett oppegésbe fajul; az öntudatosság kimértéssé válik (például a végjelenetben), az arójáték sokhelyt igen találó kifejezése, talán épen ennek tudatában, néha a túlzást sem kerül el; aztán a gyöngédség olykor gyöngédséggé lesz, noha el kell ismernünk, hogy Wurmmal és Lady Milforddal való jeleneteiben a nemes erőly hangját is elég szerencsésen találta el. Szóval mi több reménnyel, mint aggodalom nézünk a kisasszony pályája elé, kivált ha szerencsés természetességének himporát meg tudja őrizni s föl nem áldozza a szinfal-repegető „fényes“ hatás olesó tapsaiért. Szacsvai Ferdinándja, különösen elején a nemes érzelmesség mögött maradt s egy kissé az érzélgőség felé hajlott, siránkozó arójátéka nem az örvendőes férfiuhoz illett, s nem ahoz, a milyet Szacsvai is párszor alakítani bírt, például atyjával szemben, Luiza elfogatási kísérletekor. Egészben vére azonban sok szerencsés momentumát lehet kiemelni, csak hogy,

mig Szacsvai a részletekben vívott ki több sikert, adig Eibenschütz Mari k. a. az egész alak conceptiójában túnt ki jobban. — Németi Irma Ladyje elég halvány és kedvetlen egy alak volt; a mesterség nem pótolhatja az érzelmet. Korács Gy. a kormányzó, Szentgörgyi, Miller szerepében kitűnően álltak meg helyöket; Mátrai Wurnija, a tul-realisticus vonásokon kívül, a nála már megszoktuk öntudatos alakítás volt, de a végjelenet „dühössége“ a szöveg ujmutatásán is tulcsapott. Kolbot Krasznai adta, elég jól, de nem bírta feledtetni Kassai Kolbját. — S hát már mindig Szenvey német magyarságát kell-e e darabban hallanunk? És hát a Lady salonjának kandalóján épen Schiller és Liszt szobrainak kell-e állani? (L—t.)

— Egyházi zene. Pünkösöd első napján d. e. 10 órakor a piarista atyák templomában Pichler Bódog karnagy vezetése alatt következő darabok adtak elő: Ünneplés nagymise, itt először Hölzl Ferencztől, a pécsi főtemplom karnagyától. „Tantum ergo“ Hajdútól, „Alleluja“ Händltől és „Veni sancte spiritus“ Pichler Bódogtól, Kimenetkor fuga Bach Sebestyéntől orgonán előadva.

— Időjárásunk ma végre jobbra fordult. Az égboltozat reggelre kelve kitisztult s állandó szép napokat ígér. Gazdáink után a mulatni vágyó ifjuság örül ennek legjobban, jól tudva, hogy mulatságuk sikere, teljesen a derű vagy borutól függ. A helybeli lövész-egylet piros pünkösöd másodnapj májálisa a Rózsaszigeten igen élénk, kedélyes időtöltésnek ígérkezik. Az ünnepély rendező bizottság a fényes kiállítás érdekében mindent elkövet a városunk előkelő osztályának részvéte már is biztosítva van. A Zimmermann által készített díszes tánczter immár teljesen elkészült s az ujjalakított lövölde képe is örvendőes meglepetést nyújt egy lövész, mint a néző közönség részére. A tánczestély alkalmával a katona zenekar és Salamon fölváltva működnek s így a közönség tánczoló része dus élvezetet szerezhet Terpsichore oltáráról. A jogászok június 6-iki mulatságára szintén szétosztattak a meghívók. A jöteknyczél s e majálisok fényes hírneve, remélünk engedi, hogy a „Nemeskert“-ben rendezendő ez időtöltés is, látogatottság tekintetében, méltó párja lesz a rózsaszigeti ünnepélyeknek.

— Zászlószentelés. A dévai honvéd zászlóalj lobogó szentelési ünnepélye máj 17-én szerfölt kedvezőtlen időben ment végbe. A zászlóanya tisztét báró Jósikáné, csillagkeresztes és palota hölgy ö nagysága, br. Jósika Lajos ö exelájának neje végezte. A zászlóanya által rendezett 150 teritékű díszlakomán, a erd. honvédparancsnok Graef Ede altábornagyon kívül, a hunyadmegyei intelligenciából is sokan jelentek meg. Az érdekes ünnepélyt este fényes bál fejezte be.

— 18-ik közlemény a Tordán felállítandó árvaház javára begyűlt adakozásokról. T. cz. Virágháti Elekné urnő ivén egyszer mindenkorra adakoztak: Virágháti Elekné 1 ft, Pál Sándor 2 ft, Macskási Péter 1 ft, Szilvási Béla 3 ft. T. cz. Csipkés Gyuláné urnő ivén egyszer mindenkorra adakoztak: Dénes István 1 ft, Balla Márton 50 kr, id. Szabó Sámuelné 20 kr, if. Tóth József 50 kr, Lengyel János 30 kr. id. Balla István 20 kr, if. Vizi Sándor 20 kr, Gönczi Zsuzsanna 1 ft, Deres József 1 ft, Viski Károly 2 ft, Székely Márton 1 ft, Dobos Ádám 1 ft, Csipkés Albert 1 ft, Váci Ferencz 10 kr, if. Szentkirályi Sámuel 60 kr, Csipkés Gyula 2 ft, Csipkés Gyuláné, Kobozi Katalin 2 ft, Szabó Josefa 1 ft. T. cz. Gajzágó Istvánné urnő ivén Kolozsvárról: egyszer mindenkorra adakoztak 36 ft 14 kr, ez összeg az eddig közlöttekkel együtt teszen összesen 4589 ft 22 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók köszönetünket az árják nevében. Tordán, 1874. május 21-én. Puhl Ignáczné, elnök. Csongvai Domokosné, titkár.

— A Maros, mint Déváról írják, napról napra jobban árad s minden pillanatban való kiöntéséről félnek.

— Áldott szerkesztőség. A bécsi „Vaterland“ azon örvendőes eseményről tudósítja olvasóit, hogy a szentatya távirati egyházi áldásában részesült.

— Új könyv. Aigner Lajos könyvkereskedéséből a következő érdekes munkát kaptuk: „Szépészeti képzés gymnaziumainkban. Módszertani értekezések, tartattak Károly Gy. Hugó, Prem r. főgymn. r. tanár, Kassán. A csinos kiállítású kötetnek, melyre még visszatérünk, ára 1 ft 20 kr.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestre május 22. 10 ó. 31 p. d. e.

Érkezett, május 22. 10 ó. 40 p. d. e.

A főrendek tegnap Ghyozy péz-ügyi politikáját helyeslő beszédek kíséretében elfogadták a kölosönt. A magyar delegáció két tárggyal foglalkozott: a Skene-ügyet a hadügyér belátására bizni határozta, azután a külügyi budgetet megszavazta. Zsedényi keményen megtámadta Beust 1870 ki politikáját; Andrassy hosszasan felelt, biztosítva, hogy az ezután történendők nem zavarandják meg a monarchia jó viszonyát a külhatalmakhoz. Királyunk a pünkösödöt Béosben tölti.

KÖZGAZDASÁG.

Dr. Wolff Gyula világtárlati jelentése a „torda-aranyosi“ gazd. egylet közgyűlésén.

(Vége.)

Nem vehetjük rossz néven a nem szakembernek, ha közönyösen halad el a még oly tanulságos fa-, gabbanemlék-, szemesvetemények stb. kirakatai előtt, mivel jól tudja, hogy a szomszéd teremben vagy osztályban épen egy lángelmével alkotott gép működik, vagy egy nagy művésznek mesterműve fogja szemeit kápráztatni. S épen ez okból sokkal könnyebb a gépcsarnok óriásaiban megbámulni és elsajátítani az emberi és szorgalom bámulatos vívmányait, mint a szerény és néma terménycsarnokot, apró üvegekben, magas állványra helyezett magvait és gyökereit följegyezgetni, vagy — ha szabad lenne — a kifüggesztett és diszkülésben pompázó statisztikai kimutatások és graphicus képeket lemásolni!

A gazdasági tanintézetek és vegyműhelyek instructiói kiállításai pedig csakis azoknak nyujtanak élvezhető anyagot, kik ilyesemben már benne éltek. A nagy közönség, legyen az mezeigazda vagy iparos, egy világtárlat terménycsarnokaiban nem fog megokosodni, hanem — igenis — gazdag tapasztalatokkal megrakodva fogja elhagyni a gépcsarnokot és édesen fog visszaemlékezni az ipar és műcsarnok csodáira.

A lefolyt kiállítás nagy eredményei közé kell számítanom azt, hogy sokkal több földmivelő és természetkedvelő látogatta, mint a többi londoni és párisi kiállításokat; bizonyoság erre, az eladott gazdasági gépek sokasága; a földmivelők, erdőszők, pomologusok, szőlészek és borászok, cukorgyártók, sörfőzők és sok más iparágok congressusai. Különösen említésre és figyelemreméltó volt tapasztalni, hogy a tudományos physical és chemiai műszerek egytől egyik megvásároltattak. Ezek mind csalahatatlanság és örvendőes jelenségei korunk realis haladásának s intőszózat nekünk is, hogy tanuljunk és miveljük kiválólag a természetstudományokat, melyekben leginkább elmaradtunk. Ne nézzük gyanus szemekkel azon ugys fehér hollókat, kik a füvek, bogarak, legyek, pókok, kigyók, békák, kővek, vagy pláne csillagokban gyönyörűt találunk, mert ezen különbségeknek látszó buvárlatok fejtik meg a természet nagy titkait és igazságait; ezen titkok és igazságok ismerete nélkül pedig álmiveltés igen, de valódi anyagi és szellemi haladás nincs többé!

Hogy a kiállításnak mily befolyása lett hazánk östermelésére, azt még ezután fogjuk határozottabban megítélhetni, ha majd — okulva a láttakon — itthon is belejövünk e jobbnak és hasznosabbnak alkalmazásába, s főképen, ha beláttuk és elismertük azt, hogy társulás — associatio — nélkül nincs erőnk a versenyre egy miveltebb nyugattal szemben!!

Hogy Erdély mily feltűnést keltett boraival, azt mindnyájan tudjuk. Fényesen beszélnek a bőven kiérdemelt kitüntetések. Elértük azt: hogy borainkat kínálás nélkül elhordának pinceszékből a szőlőrsza minden irányában — ha volna elegendő! s miután paragon heverő hegyoldalunk van elég, biztosan remélhetjük, hogy Erdély leendő gazdaságának aranyforrása a szőlőtejkéből fog a legközelebbi évtizedekben kibugyogni.

Iparunk és specialiter tordai kézműveink kiállítás eredményével; egyfelől, mert bemutattuk magunkat és országunkat a világnak, ki eddig csak Áttila és Árpád neve után ismerte hazánkat; most pedig látta, hogy civilizált-képesek vagyunk mi is és akarunk is nyugattal métközni. Másfelől, láthatuk szemtől-szembe a nagyvilágot s akarva nem akarva be kellett ismernünk, hogy az aféle „extra Hungariam non est vita“ henczegéseknek már vége! Magunkba kellett szállanunk és töredelmesen elismerünk, hogy bizony kissé hátra vagyunk! Van bázánk kitűnő, gyapjunk gyönyörű, kenderünk elég; fánk óriási, és borunk a legfélségesebb, de mindezekkel szemben nincs kellő industriánk! Megföldünk zsirunkban, ha áldást hoz az ősz, és inségeskedünk, ha nem kedvezett a nyár!

Ilyen és ehhez hasonló gondolatoktól tépetve hagyám el a magyar birodalom gazdag termény csarnokait, megilletődéssel, szótlanul de mégis irigységtől égve bámulám meg azon szerencsésebb nemzeteket, kik száz évvel előbb tanultak meg a nagy igazságot, hogy: „a tudomány kincs, s a munka hozzá a kulcs!“

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Május 21-én 5 % Metalliques 69.10 frt. 69.10 Kamat — 5 % Nemzeti kölcsön 74.35. frt 1860. Kölcsön 105.25 Bankrészvény 980 Hitelin-tézeti részvények 223.50 London 111.70 ft. st. 111.70 Ezüst 105.75 Cs. kir. arany — Napoleonor 893.

Urbéri kötvények: Magyarországi 74.75. Te-mesi 73.— Erdélyi 71.75. Horvátországi 76.—

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Hirdetmény.

Alsó-orszi birtokos méltóságos gróf Bánffy György ur és társai által az alsó-orszi kormárkási jogok arányosítása tárgyában beadott folyamodás következtében a tárgyalási határidő a helyszínen Alsó-orszi községében folyó 1874. évi **junius-hó 22-kén délelőtt 9 órára** tűztetvéni ki, mire a t. cz. birtokosok azon észrevétellel hivatnak meg, miszerint meg nem jelenésük esetében is az arányosítás kereszttől fog vitetni.

A görgényi járás szolgabírójától.
Görgény, 1874. május 17-kén.

LOGIN JÓZSEF, szolgabíró.

Sz. 528—1874.

(177)

(2—3)

Árlejtési hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 1874. ik évi febr. hó 23-án 46.371. sz. alatt kelt rendelete folytán a Bereksző községi iskola átalakítási építése államsegély mellett engedélyeztetett.

Ezen építmény vállalkozás útjáni biztosítása végett 1874-ik évi **junius hó 2-ikén kedden délelőtt 9 órakor** Maros Solymos községben szolgabíró hivatalszék-helyen szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az építési költséget következő összegek jelzik:

1. kőműves munka	466	frt	93	kr.
2. ács	87	"	85	"
3. asztalos- és mázoló munka összesen	453	"	—	"
4. lakatos- és vasnemű munka	136	"	50	"
5. kerítés vesszőből	195	"	—	"
Összesen	1339	frt.	28	kr.

A tervek, költségvetés, épületi leírás, az árlejtési és építési feltételek 1874-ik évi május hó 19-kétől fogva az árlejtési napig a fentemlített helyen, (írodában) megtekinthetők és ugyanott átvehetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozó, miszerint a fent kitett napon és órában az előirányzott építési költség után számítandó 5%-töli bántpénzzel ellátva, a kifizető helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat a 5%-töli bántpénznek mellékelése mellett az árlejtési bizottmányhoz az árlejtési és építési feltételekben kikötött határidőig küldjék be.

Kelt Szászvároson, 1874-ik évi május hó 11-én.

M. kir. mérnöki hivatal
az árlejtési bizottmány nevében.

441 számhoz.

(179)

(2—3)

Árverezési hirdetmény.

F. év junius-hó 5-dikén reggeli 10 órakor

a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a Szeged-Temesvár-Szászsebesi államúton fekvő 139-dik számú Piski vámbidnál teljesítendő kijavítási munka iránt, mely 1575 frt. 13 krban megállapított költségvetés alapján szabályszerű árlejtés fog tartatni, melyre megjelenni vállalkozni akarók meghívtnak.

A terv és az építési feltételek e mérnöki irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros bélyeggel s 5% bántpénzzel ellátott, szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Szászváros, 1874. év május-havában.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

Hirdetmény.

A nagybányai m. k. gazdasági hivatal részéről közhirrre tétetik, miszerint az alább elősorolt bértárgyak u. m.

az oláhlápos-bányai korcsma	1942	frt.	kikialtási ár mellett
a Pojána meruluj korcsma	1538	"	" " " "
a Sztrimbuli korcsma	1105	"	" " " "
a Poduroyi korcsma	951	"	" " " "
a Kapnikbányai alsó-korcsma	1247	"	" " " "
a " altárnai korcsma	1011	"	" " " "
a Közép " korcsma	1489	"	" " " "
a " felső-korcsma	1312	"	" " " "
a fernezelyi alsó-korcsma	1365	"	" " " "
a " felső-korcsma	1178	"	" " " "
a Bajfalusi korcsma és fürdőház	702	"	" " " "
a Fernezelyi lisztelő malom	1506	"	" " " "

1875-dik év január 1-ső napjától számítandó 3, illetőleg az eredményhez mérten 6 évekre **f. é. július 7-kén d. e. 9 órakor** Nagybányán a kincstári gazdasági hivatal irodájában titkos ajánlatokkal összekötött nyilvános árverés útján, felsőbb helyi jóváhagyás fentartása mellett haszonbérbe tognak adatni.

(174)

(3—3)

Bérleti szándékozók a fentebb kitett helyre és időre készpénzben, vagy magyar-állami kölcsön kötvényekben leteendő 10% bántpénzzel, mely a legtöbbet ígérő által azonnal 50% kiegészítendő, azon nyilvánítás mellett hivatnak meg, hogy a megajánlandó haszonbér összegei tekintet mellett a megbízhatósága foka is kiváló figyelembe fog vétetni.

Bepecsételt és kellő bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok az árverést megelőzőleg aznap is elfogadtnak, ha ajánlat tevő vagyoni állása nem ismeretes, úgy arról, mint becsületességéről is bírósági bizonyítványt tartozik beadni és ajánlatában kitenni, hogy az árverési és szerződési feltételeknek feltétlenül aláveti magát.

Az ezen bérletre vonatkozó szerződési feltételek a nagybányai, kapniki és oláhláposi uradalmi hivataloknál bár mikor megtekinthetők.

Nagybányán, 1874. május-hó 14.

M. kir. gazd. hivatal.

567. — 1874 számhoz.

(178)

(2—3)

Árverezési hirdetmény.

F. év junius-hó 5-dikén reggeli 10 órakor

a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a Szeged-Temesvár-Szászsebesi államúton fekvő 138-dik számú hid helyre állítása iránt, mely 3660 frt. 66 kr. o. é. öszveg erejéig szabályszerű árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni akarók fölhívtnak.

A terv és az építési feltételek e mérnöki irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, a hol az árverezés megkezdéséig 50 kros bélyeggel, s 5% bántpénzzel ellátott szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Szászváros, 1874. év május-havában.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

Hirdetmény.

Kötelezzük magunkat, gyártmányunkat egyedül raklárunkban Bécsben, Gulden-Bazár, Praterstrasse 66 árulni, s azokra csak is a fennebbi czégtől lehet megrendelni.

Első tajték-, műtajték- és borostyánkő-gyár-társulat.

Mintán ez osztrák magyar birodalom legtehetőbb gyári készítményeinek egyedüli árulási jogát megszereztem, további földesítésre teljesleges, mert a gyár jósága és olcsósága minden reálemot eleve nélkülözhetővé tesz.

(511)

(33—100)

Kivonat az 1000 mintát tartalmazó árjegyzékből.

Gulden-Bazár.

John-Bull pipa és szár egy darabban, tajték és borostyánkőből, tokban	2
John-Bull pipa, faragványokkal tokban	2
John-Bull pipa, borostyánkő nélkül tokban	1
John-Bull pipa, legfin. és nagy	1
Magyar pipa, szárral és bojtjal	1
Magyar pipa meggysszárral, borostyánkővel	1
Német pipa, finom kupakkal	1
Német pipa, finom chinaezüst kupakkal	2
Német pipa, legfin. tokban	5
Antik pipák, tömörök, plast faragvánnyal	2
Török pipák, különféle alaknak	1
Török pipa, fin. bronzedélel	2
Török pipa, meggysszárral, borostyánkővel	5
Kávéház pipa, fin. kupak nélkül	1
Török nargill-pipa, kellemes, különösen nőknek, mert a füst vizen megy át, frissítőleg hat, darabja	2
Ugyanaz, nagy és finom	5
Meggysszár, borostyánkőveléssel frt 1, 2.	6
Szivar- és szivarka-szopókák több mint 100 alakban, u. m. egyenes, görbe, korrónalak, férfi- és nő-fejek, csoportok, állatok, valamint fantázia-szopókák darabja	1

Ugyazaz, finomabb	2
Ugyanaz, legfinomabb fajta, nagy	5
Japán szopóka, valódi, borostyánkővel és mosaik-munkával, legfin.	5
Borostyánkő-szopóka tokban	1
Ugyanaz, nagy	2
Borostyánkő-garnitúr, szivar- és szivarka szopókával, tokban	5
Garnitúra: szivar-, szivarka- és Virginia szopókával bór-tokban	2
Egy garnitúra szivarka szopóka, dohány-papír és gyufatartóval, tokban	2
Egy garnitúra pipa, szivar-szopóka, selyem zacskó, bór tokban	2
Egy garnitúra török-pipa, szétszedhető szárral, borostyánkő szopókával, szivar-szopókával, selyem zacskóval, bór tokban	2
Egy garnitúra John Bull pipa, szivar- és szivarka-szopókával, bór-tokban	2
Egy garnitúra pipa, szétszedhető elefánt-csont szárral és szivarka-szopókával, bagariabór tokban	6
Telyes pipa-garnitúra, áll pipából, szivar- és szivarka-szopókából, tüzelő szer, dohányszacskó, kanóc, szivar-masínából sat. sat.	5
Ehez egy megfelelő elegáns szekrény	1

Kivánságra 5-től 100 irtig terjedő darabok is készíttetnek s gyári árban számíttanak. — Megrendelések a

GULDEN-BAZÁRhoz,

Bécs, Praterstrasse 66 sz. teendő.

Árúlas nagyban és részletben. — Megrendelések utánvét, vagy az összeg beklldése, mellett teljesíttetnek.

WEIL-féle cséplő-gépek

(180)

kaphatók

(1—4)

ifj. Weil Mór által

ifj. Weil Mór által

M.-Frankfurtban,

Bécsben,

Seilerstrasse 2 és 21.

Franzensbrückstrasse 13.

Legujabban megjelentek és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Nagy férfaink.

Legujabb fény- és árnyképek

Kákay Aranyostól. Ara 2 frt 60 kr.

Tartalom: I. A svihák. — II. Pulszki Agoston. — III. báró Kemény Gábor. — IV. Széll Kálmán. — V. Bujanovits Sándor. — VI. Gerove István. — VII. Szilágyi Dezső. — VIII. Hoffmann Pál. — IX. Paczoly János. — X. Mórítz Pál. — XI. Gr. Barkóczy János. — XII. Kautz Gyula. — XIII. Horváth Boldizsár. — XIV. Kerkápoly Károly. — XV. Lónyay Menyhért miniszterelnökségének története.

Id. Zeyk Miklós hátrahagyott munkái.

Összeszedte és kiadja ZEYK ADÁM.

I. Kötet. Ara 3 forint.

Magyar országgyűlési emlékek történeti bevezetésekkel.

A m. tud. akadémia tört. bizottsága megbízásából. Szerkeszté dr. Fraknói Vilmos. I. kötet. (1526—1536). Ara 5 frt.

A magyar országgyűlések története.

Irta dr. Fraknói Vilmos. I. kötet. (1526—1536). Ara 2 frt 80 kr.

Budapesti szemle.

A m. tud. Akadémia megbízásából Gyulai Pál. 9 szám. 1874 május-junius. Ara 2 frt.

Döntvénytár.

A m. kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának elvi jelentőségű határozatai.

X. folyam. Ara 3 frt 50 kr.

A m. k. igazságügyminiszternek

1874-ik éve február-hó 18-kán 696 szám alatt kelt **szabályrendelete**

a kir. első folyamodású bíróságok fogházainak és börtöneinek kezelése és az azokban tartóztatottak irányában követendő bántásmód tárgyában. **Hivatalos kiadás. Ara 60. kr.**

Továbbá megjelentek és ugyanott kaphatók:

CSENGERY ANTAL.

Történetirók és a történetírás.

Ara 2 frt 40 kr.

Fényűzés, (Luxus)
a társadalmi életben és a nemzetgazdaságban.

Irta dr. Gerlóczy Gyula. Ara 80 kr.

Vallás,- erkölcsi- és társadalmi élet 1848 óta Magyarországon.

A „magyarországi protestáns-egylet” által 300 frttal jutalmazott pályamű. Irta Szeremlei Samuel. Ara 1 frt.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór. Ara 5 frt.

Kastély és Hámor.

Regény. Ponson du Terrail után francziából fordítva. Ara 2 kötetnek 2 frt.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta ifj. Purjesz Zsigmond. Ara 1 frt 20 kr.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után fordították többen. Ara 1 frt.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany. Ara 60 kr.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán. Ara 1 frt.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75 §§ értelmében

a közzegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása végett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartási módja iránt. (Lenyomat a „Budapesti Közlönyből.”)

Ara 10 kr. Postán küldve 12 kr.

(11) (3—5)

Beérkezett megrendelések

dr. POPP J. G. urhoz

cs. kir. udvari fogorvos Bécsben,

Stadt, Bognergasse 2 sz.

Tekintetes ur! Kérem tisztelettel nekem ismét

üzemeltetett palackot küldeni kitűnő Anatherin-szájvízzel.

Ara mellékelve van.

Tisztelettel

Maltzahn báróné szül. Almásy.

Vollratsruhban, Mecklenburg-Schwerin.

Tisztelettel

Sikeres próba után önnek Anatherin-szájvízzel, hajtatandó kísérletet tenni

önnek oly melegen ajánlt foglalomjával is. Kérem

küldjön nekem tehát egy székényt minden hozzátartozóval s használati utasítással. Az árát sziveskedjék

utanevni.

Ajánlja magát tekintetes urnak, mint kártyás

egész tisztelettel

a hg. braunschweigi testorvos, udv. tanácsos és tanár

dr. Hartig F.

lovag sat. sat. Eigenmarkban.

Tekintetes ur! Mellékelten küldök 5 frtot, Sziveskedjék azért nekem forduló postán 2 évvel jeles

Anatherin-szájvízzel és fog-olomából, odvas fogak

önömlőzésére, használati utasítással együtt küldeni.

báró Wassilko Sándor,

Baktárak: Kolozsvárt Binder J., dr. Hintz Gy., Engel J. és Wolff gyógyszerészek és Kárvay J.

Tordán: Wolff gyógyszer. Dézsen: Krémer Samuel és

Both gyógyszer. Dévian: Rosinski és Gergely s Len-

gyel gyógyszer. Moogyosán: Polbert gyógyszer. N. Eyo-

don: Oberth J. gyógyszer. M. Várhelyi: Fogarasi D.

Szászvároson: Leonhardt. Sz. Régenben: Traugot és

Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Szilágy-Somlyón:

B. Tarsa Ign. Szamosújváron: Placintár és fia gyógyszer.

Bethlenben: Kornádi gyógyszer. B. Hunyadon:

Holczér gyógyszer. Tekében: Wagner gyógyszer. Gy. Fe-

nervár: Biro M. gyógyszer. és Csiky K. Balázstalyán:

C. Schiesl gyógyszer. Borsbörnyeben: Lányi J. gyógyszer.

Nagy-Bánlyan: Papp gyógyszer. Nagy-Károlyban:

Jellinek gyógyszer. Szinny-Váralján: Gerber gyógyszer.

N. Szébenben: Sill Mih., Müller gyógyszer. Záhony:

Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer.

Szer. Ségvárán: Teutsch J. B. Misselbacher. Besz-

terezsén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed., Nuss-

beck, Textoris G. M. Gy. Szt. Miklós: Mikó M.

Sz. Údvárhelyt: Beczasi Em., Temmer E. Brassóban:

v. Müller gyógyszer. uraknak.